

รูปแบบการบริหารจัดการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน ตามความต้องการจำเป็น ของเทศบาลตำบลขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Model Public Management Infrastructure Based on Needs Assessment of Small Municipalities in The Northeastern

ดวงตา ราชาอาษา¹, เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร² และ สัญญา เคนาภูมิ³
Duangta Rach-a-sa¹, Saovalak Kosonkittiaumporn²
and Sanya Kenaphoom³

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สภาพการบริหารจัดการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน (2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อสภาพการบริหารจัดการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน (3) ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน และ (4) เพื่อสร้างและยืนยันรูปแบบการบริหารจัดการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยศึกษาเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย ผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาลตำบล พนักงานส่วนตำบล และประชาชน ซึ่งมีภูมิลำเนาและอาศัยอยู่จริงในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในแต่ละกลุ่มจังหวัด ทั้ง 5 กลุ่ม โดยการใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,407 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พหุคูณถดถอยเชิงเส้น และ Modified Priority Needs

¹ นักศึกษา ปร.ด.รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม อีเมล: kaiduangta.dr@gmail.com

^{2,3} รองศาสตราจารย์ คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

¹ D.P.A. (Public Administration) Student, Faculty of Political Science and Public Administrator Rajabhat Mahasarakham University e-mail: kaiduangta.dr@gmail.com

^{2,3} Associate Professor, Lecturers, Faculty of Political Science and Public Administration Rajabhat Mahasarakham University

Index : PNI ส่วนการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานพัฒนาโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ SWOT ทำการตรวจสอบรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน ด้วยเทคนิคกระบวนการเชิงพินิจ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารจัดการสาธารณะ

Abstract

This research aimed to study (1) the public infrastructure management, (2) the factor effecting to the public infrastructure management, (3) Needs Assessment of the public infrastructure management, and (4) building the Model of Public Infrastructure Management Based on Needs Assessment. The area was studied in the Small Municipalities in the Northeastern Thailand. The sample were 1,407 people who concerning to municipalities consist of the administrator, the member of Sub-district Council, the officer and the people. To analysis by frequency, percentage, standard deviation, Multiple regression analysis, and Modified Priority Needs Index (PNI). To build the Model of Public Infrastructure Management Based on Needs Assessment by using the SWOT technique and confirm Model by 12 expertizes.

Keywords: Public Management Model

บทนำ

ในปัจจุบันสภาพการจัดระบบบริการสาธารณะให้กับประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีลักษณะเหมือนและคล้ายคลึงกัน ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลภายหลังจากการประกาศของคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดให้เทศบาลตำบลมีบทบาทอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะซึ่งเป็นพื้นที่ในชุมชนระดับตำบลและหมู่บ้าน แต่ทว่าประชาชนยังไม่เข้าใจถึงการจัดระบบการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลว่าเป็นอย่างไร

โดยจากรายงานผลการประเมินประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ด้านประสิทธิภาพการบริหารงานของเทศบาลตำบลส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง (ระดับต่ำร้อยละ 50.82 และ ระดับปานกลาง ร้อยละ 49.18) โดยสภาพปัญหาที่จะต้องทำการแก้ไขโดยด่วน ได้แก่ 1) ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งนี้เนื่องจากเทศบาลตำบลที่มีการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับต่ำมีมากถึงร้อยละ 94.09 ในขณะที่มีเทศบาลตำบลที่มีการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับสูงร้อยละ 5.91 เท่านั้น 2) ปัญหาเกี่ยวกับผลงาน ทั้งนี้เนื่องจากเทศบาลตำบลที่มีผลงานอยู่ในระดับต่ำร้อยละ 80.07 แต่มีเทศบาลตำบลที่มีผลงานอยู่ในระดับปานกลาง ถึง ระดับสูง เพียงร้อยละ 19.93 นอกจากนี้มีสภาพปัญหาเกิดขึ้นบ้าง ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการประกาศนโยบายของคณะผู้บริหารให้สภา บุคลากร และประชาชนทราบ ปัญหาเกี่ยวกับอัตรากำลัง ที่ประสบปัญหาอัตรากำลังมากเกินไป โครงสร้าง ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ/รายได้ ปัญหาเกี่ยวกับระบบข้อมูลเพื่อการพัฒนา และปัญหาเกี่ยวกับระบบการพัฒนาบุคลากร เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับการที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นได้ตั้งคณะทำงาน (Core Team) ในการตรวจนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การปฏิบัติราชการขององค์กรท้องถิ่นที่ผ่านมา เพื่อพิจารณาคัดเลือกองค์กรส่วนท้องถิ่นรับเงินอุดหนุนสำหรับเป็นรางวัลจูงใจ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ที่พบว่า เทศบาลตำบลส่วนใหญ่มีประสิทธิภาพการบริหารอยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง (โกวิทย์ กังสนันท์, 2550 : 15) และเทศบาลตำบลในประเทศไทยมีปัญหาด้านขั้นตอนการทำงานไม่ชัดเจน ความรู้ ความเข้าใจ ในการทำงานของเทศบาลไม่สมบูรณ์ การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนและความร่วมมือของหน่วยราชการต่างๆ ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร (ณรงค์ เหลืองบุตรนาค และ โชติชัย เจริญงาม, 2550) นอกจากนี้ผลการศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลของการบริหารจัดการเทศบาลตำบลพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การให้ความสำคัญต่อประชาชนในท้องถิ่น การจัดระบบสารสนเทศการสร้างความพึงพอใจให้แก่เจ้าหน้าที่และลูกจ้าง ประชาชน ผู้รับบริการ กระบวนการบริหารจัดการ รวมทั้งบรรยากาศขององค์กรเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์กร (จิตติ กิตติเลิศไพศาล, 2551 : 43-80)

จากภารกิจของเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือดังที่กล่าวมาในข้างต้น จะเห็นว่าเป็นงานที่ให้บริการแก่ประชาชนและมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของประชาชนทั้งสิ้น อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จของการปฏิบัติราชการของเทศบาลตำบล

ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือกลับพบว่า มีปัญหาในทางปฏิบัติหลายประการ อาทิเช่น ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรของหน่วยงานไม่ตั้งใจให้บริการประชาชน ระเบียบกฎหมายยุ่งยากซับซ้อน ความไม่ทันสมัยของเครื่องมือ ความไม่พร้อมของอุปกรณ์ การให้บริการยุ่งยาก มีหลายขั้นตอน เกิดความล่าช้า เสียเวลา ไม่อำนวยความสะดวก ไม่เป็นธรรม ทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนซึ่งเป็นอุปสรรคขัดขวางต่อการพัฒนา งานของเทศบาลเป็นอย่างยิ่งซึ่งผลงานวิจัยของ พลภัทร ช่างสากล (2558) ได้ทำการ วิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของเทศบาลตำบลในเขต ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ได้ยืนยันถึงปัญหาดังกล่าวว่า ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่า สิ่งที่ต้องการให้ทางเทศบาลแก้ไขเร่งด่วนคือ ปัญหาด้านสาธารณสุขโรค เช่น น้ำประปา หยุดไหลบ่อและไม่มีเครื่องกรองน้ำ ถนนหนทางคับแคบมีสิ่งกีดขวางการจราจร ไม่มี ป้ายบอกสถานที่สำคัญ นอกจากนี้ยังพบปัญหา ด้านสาธารณสุข เช่น ปัญหาน้ำเน่าเสีย ทิ้งขยะไม่เป็นที่ และปัญหาน้ำท่วมขังในบางพื้นที่ และจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องพบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีความเห็นว่าการบริการควรมีความสะดวกรวดเร็ว ชัดเจน ทุกขั้นตอน กำหนดระยะแล้วเสร็จของแต่ละกิจกรรมที่ให้บริการให้ชัดเจน ในการทำ แผนพัฒนาทำประชาคมควรให้ชุมชนมาพิจารณาาร่วมด้วยเพื่อทราบความต้องการ ของประชาชนอย่างแท้จริงแล้วนำมาปรับปรุงแผนพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการ ของประชาชน

ปัจจุบันประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากการให้บริการสาธารณะ ไม่ว่าจะ เป็นการให้บริการสาธารณะขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ก็ตาม ประชาชนยังคงต้องการ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลเข้าไปให้บริการ สนับสนุนงบประมาณ และบรรจุแผนงาน /โครงการเข้าแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบกับองค์การบริหาร ส่วนตำบลต่างๆ ยังไม่มีหน่วยงานย่อยในแต่ละตำบลที่เพียงพอเพื่อให้บริการแก่ ประชาชนโดยตรง ประชาชนจำเป็นต้องเดินทาง มาติดต่อขอรับบริการและประสานงาน ณ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งตั้งอยู่ในตัวจังหวัดเพียงแห่งเดียว จึงทำให้อยากทราบ ว่า การจัดระบบการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือในความคิดเห็นของประชาชนเป็นอย่างไร มีความครอบคลุมและทั่วถึง หรือไม่ และมีประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด

ดังนั้น จึงสมควรที่จะได้มีรูปแบบการบริหารจัดการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน ของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อให้เป็นการศึกษา

ความต้องการและความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการให้บริการของเทศบาล ตลอดจนศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคของการปฏิบัติราชการของเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ความคาดหวังต่อการบริหารจัดการสาธารณสุขด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการสาธารณสุขด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสาธารณสุขด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
4. เพื่อสร้างและยืนยันรูปแบบการบริหารจัดการสาธารณสุขด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีรูปแบบการวิจัยที่เป็นการบูรณาการองค์ความรู้การวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมุ่งศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสาธารณสุขด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ดำเนินไปตามจุดมุ่งหมาย ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการสาธารณสุขด้านโครงสร้างพื้นฐานซึ่งเริ่มจากการศึกษาจากปรากฏการณ์ (Phenomena) เป็นการเบื้องต้น จากนั้นทำรอบด้านเนื้อหาสาระด้วยวิธีการที่หลากหลายได้แก่ วิธีการคิดเชิงเหตุผล การศึกษานำร่อง (Pilot Study) ในบริบทพื้นที่สถาบันอุดมศึกษาซึ่งเป็นการพัฒนากรอบแนวคิดจากทฤษฎีสถานราก (สัญญา เคนภูมิ, 2558) การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้มีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการสาธารณสุขด้านโครงสร้างพื้นฐานด้วยวิธีการจัดการความรู้ (KM) ทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อหาความลงตัวของเนื้อหาสาระและตรวจสอบความน่าเชื่อถือของเนื้อหาสาระโดยวิธีการบูรณาการระบียบวิธีที่หลากหลาย จากการดำเนินการดังกล่าวผู้วิจัย

เสนอขั้นตอนการวิจัยโดยมีกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย ผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาลตำบล พนักงานส่วนตำบล และประชาชน ซึ่งมีภูมิลำเนาและอาศัยอยู่จริงในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือในแต่ละกลุ่มจังหวัด ทั้ง 5 กลุ่ม โดยการใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซ์และมอร์แกน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,407 คน

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ความคาดหวังและปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการสาธารณสุขด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ระยะที่ 2 ศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสาธารณสุขด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ระยะที่ 3 สร้างและยืนยันรูปแบบการบริหารจัดการสาธารณสุขด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ส่วนการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการสาธารณสุขด้านโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ SWOT ทำการตรวจสอบรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน ด้วยเทคนิคกระบวนการเชิงพินิจ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ความคาดหวังและปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการสาธารณสุขด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือนี้ โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี สำหรับใช้ศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสาธารณสุขด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจากประชาชน โดยแบ่งออกเป็น 6 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน และสถานภาพ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) และเติมคำในช่องว่าง โดยระบุนข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการสาธารณสุขด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินสภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 5 องค์ประกอบ จำนวน 30 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ระบบคมนาคม ระบบพลังงาน ระบบการจัดการน้ำ ระบบสื่อสาร และระบบกำจัดขยะ จำนวน 30 ข้อ โดยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert's Rating Scale)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังในการบริหารจัดการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินความคาดหวังในการบริหารจัดการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 5 องค์ประกอบ จำนวน 30 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ระบบคมนาคม ระบบพลังงาน ระบบการจัดการน้ำ ระบบสื่อสาร และระบบกำจัดขยะ จำนวน 30 ข้อ โดยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert's Rating Scale)

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินปัจจัยที่ส่งผลการบริหารจัดการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 7 ด้าน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมของประชาชน 2) ธรรมชาติ 3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร 4) สมรรถนะขององค์กร 5) การสนับสนุนจากเมืองระดับชาติ 6) แรงกดดันจากภาคประชาสังคม 7) การสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย ทั้งนี้ คำถามปัจจัยที่ส่งผลการบริหารจัดการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert's Rating Scale)

ตอนที่ 5 แบบสอบถาม ปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับการบริหารจัดการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นด้านปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับการบริหารจัดการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการสาธารณสุขด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารจัดการสาธารณสุขด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พหุคูณถดถอยเชิงเส้น และ Modified Priority Needs Index : PNI

ผลการศึกษา

1) สภาพปัจจุบัน ความคาดหวัง และปัจจัยที่ส่งผลการบริหารจัดการสาธารณสุขด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การศึกษาสภาพปัจจุบัน ความคาดหวัง และปัจจัยที่ส่งผลการบริหารจัดการสาธารณสุขด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยทำการวิเคราะห์หาความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสาธารณสุขด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อให้ได้ทราบตัวแปรการบริหารจัดการสาธารณสุขด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ด้าน ประกอบด้วย ระบบคมนาคม ระบบพลังงาน ระบบการจัดการน้ำ ระบบสื่อสาร และระบบกำจัดขยะ โดยดำเนินการสอบถามกับผู้ที่เกี่ยวข้องเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลตำบล พนักงานส่วนตำบล และประชาชน จำนวน 400 คน ดังปรากฏผลการวิเคราะห์ต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ผลการสำรวจหาความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสาธารณสุขด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประชาชน พบว่า

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ที่เกี่ยวข้องเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย ผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาลตำบล พนักงานส่วนตำบล และประชาชนพบว่า

เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 52.3 และเป็นเพศชาย จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 47.8

อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 51-60 ปี จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 รองลงมาคือ 61 ปี ขึ้นไป จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 29.3 และมีอายุ 21-30 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0

ระดับการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษามีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8 รองลงมาคือ ปริญญาตรี จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 30.5 และระดับปริญญาเอก จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5

ระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีรายได้ 15,001-30,000 บาท จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 39.5 รองลงมาคือ ต่ำกว่า 15,000 บาท จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 22.3 และ 45,001-60,000 บาท และมากกว่า 60,001 บาทขึ้นไป เป็นจำนวนเท่ากัน จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5

สถานภาพ อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 272 คน คิดเป็นร้อยละ 68.0 รองลงมาคือ โสด จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 20.8 และหม้าย / หย่าร้าง/แยกกันอยู่ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.3

2. สภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ด้านระบบคมนาคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 1.92 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.81 เมื่อจำแนกรายละเอียดตามรายการแล้ว พบว่า การขยายถนนและเส้นทางสัญจร และปรับปรุงภูมิทัศน์ริมขอบทางถนนและเส้นทางสัญจร อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.20 รองลงมา คือ สร้างถนนและเส้นทางสัญจร อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.10 และการซ่อมแซมถนนและเส้นทางสัญจร อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 1.50 ด้านระบบพลังงาน โดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 1.54 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55 เมื่อจำแนกรายละเอียดตามรายการแล้ว พบว่า ซ่อมบำรุงระบบไฟฟ้าอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.10 รองลงมาคือ ธรงรงค์การประหยัดพลังงานเป็นประจำสม่ำเสมอ อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 1.60 และมีการสร้างพลังงานทดแทน อยู่ในระดับ

น้อยมีค่าเฉลี่ย 1.20 ด้านระบบการจัดการน้ำ โดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.11 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.51 เมื่อจำแนกรายละเอียดตามรายการแล้ว พบว่า ขุดลอกทางระบายน้ำ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.00 รองลงมาคือ พัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อการเกษตรกรรมอย่างทั่วถึงและเพียงพอ อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.40 และ จัดสรรระบบน้ำประปาอย่างทั่วถึงและเพียงพอ อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 1.30 ด้านระบบสื่อสาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.90 มีส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน 0.47 เมื่อจำแนกรายละเอียดตามรายการแล้ว พบว่า โทรศัพท์บ้านในครัวเรือน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.70 รองลงมา คือ ห้องสมุดชุมชน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.60 และการประชาสัมพันธ์ความเคลื่อนไหวของตำบล อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.20 ด้านระบบกำจัดขยะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.73 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.45 เมื่อจำแนกรายละเอียดตามรายการแล้ว พบว่า ตั้งโรงงาน ไฟฟ้าจากขยะ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.80 รองลงมาคือการทำจัดขยะอย่างครบวงจร อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.70 และการพัฒนาการกำจัดขยะด้วยการตั้งโรงงานกำจัดขยะ อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.10

3. ความคาดหวังต่อการบริหารจัดการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน ของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าด้านระบบ คมนาคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.62 เมื่อจำแนกรายละเอียดตามรายการแล้ว พบว่า การสร้างถนนและเส้นทางสัญจร ขยายถนนและเส้นทางสัญจร ซ่อมแซมถนนและเส้นทางสัญจร ปรับปรุงภูมิทัศน์ ริมนขอบทางถนนและเส้นทางสัญจร และดูแลความปลอดภัยบนถนนและเส้นทางสัญจร อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 4.40 เป็นจำนวนเท่ากัน และมีสัญลักษณ์การจราจรทั่วถึง และครบทุกเส้นทางสัญจร อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.30 ด้านระบบพลังงาน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.38 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.61 เมื่อจำแนก รายละเอียดตามรายการแล้ว พบว่า ขยายไฟฟ้าใช้ในครัวเรือนอย่างทั่วถึง ซ่อมบำรุง ระบบไฟฟ้าอย่างสม่ำเสมอ สร้างพลังงานทดแทน ไฟส่องสว่างตามจุดอันตราย อยู่ใน ระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.40 เป็นจำนวนเท่ากัน และรณรงค์ประหยัดพลังงานเป็นประจำ สม่ำเสมอ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.30 ด้านระบบการจัดการน้ำ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.39 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.62 เมื่อจำแนกรายละเอียด ตามรายการแล้ว พบว่า ปรับปรุงแหล่งน้ำอุปโภค พัฒนาแหล่งน้ำสำหรับอุปโภค

ชุดลอกทางระบายน้ำ ชุดลอกแหล่งน้ำ พัฒนาแหล่งน้ำให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว และพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรกรรมอย่างทั่วถึงและเพียงพอ อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 4.40 เป็นจำนวนเท่ากัน และจัดสรรระบบน้ำประปาอย่างทั่วถึงและเพียงพอ อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 4.30 ด้านระบบสื่อสาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49 เมื่อจำแนกรายละเอียดตามรายการแล้ว พบว่า สัญญาณ WIFI ฟรีของตำบล โทรศัพท์บ้านในครัวเรือน การประชาสัมพันธ์ความเคลื่อนไหวของตำบล ช่องทางการร้องทุกข์ถึงผู้บริหารท้องถิ่น และห้องสมุดชุมชน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.40 เป็นจำนวนเท่ากันทุกรายการด้านระบบกำจัดขยะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 4.39 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.67 เมื่อจำแนกรายละเอียดตามรายการแล้ว พบว่า การรณรงค์การจัดการขยะชุมชน การรณรงค์การคัดแยกขยะ การพัฒนาการกำจัดขยะด้วยการตั้งโรงงานกำจัดขยะ การยกระดับการจัดการขยะโดยให้ขยะขายได้ ตั้งโรงงานไฟฟ้าจากขยะ และตั้งโรงงานแปรรูปขยะ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.40 เป็นจำนวนเท่ากัน และการกำจัดขยะอย่างครบวงจร อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.30

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.19 เมื่อจำแนกรายละเอียดตามรายการแล้ว พบว่า ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมรับรู้การทำงานของหน่วยงาน และประชาชนได้ตรวจสอบการบริหารงานของเทศบาลเป็นอย่างดี อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 4.40 รองลงมาคือ ประชาชนสามารถทำการตรวจสอบการทำงานในหน่วยงานได้ทุกโครงการ/กิจกรรม ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดหา การให้สัมปทาน การออกกฎหมายระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ระดับใดประชาชน สื่อมวลชน และองค์กรพัฒนาเอกชน สามารถควบคุมฝ่ายบริหารโดยวิธีการต่างๆ หน่วยงานมีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทั่วไป และหน่วยงานมีการสนับสนุนการพัฒนาความสามารถในการมีส่วนร่วมของประชาชน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.10 เป็นจำนวนเท่ากัน

5. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

5.1 ด้านธรรมาภิบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.64 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.70

5.2 ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58

5.3 ด้านสมรรถนะขององค์กร อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58

5.4 ด้านการสนับสนุนจากการเมืองระดับชาติ อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.44 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.60

5.5 ด้านแรงกดดันจากภาคประชาสังคม อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.61

5.6 ด้านการสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.66

6. ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

6.1 การศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้ดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็น (PNI Modified) พบว่า โดยภาพรวมทุกด้าน กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือทุกรายการ โดยมีค่า PNI Modified อยู่ระหว่าง 4.38 ถึง 2.15 โดยภาพรวมเฉลี่ย 1.12 รายการที่มีความต้องการจำเป็นที่พบว่า มีค่า PNI Modified สูงสุด มีความสำคัญลำดับที่ 1 คือ ระบบพลังงาน (1.84) ลำดับที่ 2 คือ ระบบคมนาคม (1.28) ลำดับที่ 3 คือ ระบบการจัดการน้ำ (1.08) ลำดับที่ 4 คือ ระบบกำจัดขยะ (0.90) และลำดับสุดท้ายคือ ระบบสื่อสาร (0.51)

รูปแบบในการบริหารจัดการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผู้วิจัยได้สร้างรูปแบบในการบริหารจัดการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยดำเนินการแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ผลการสร้างรูปแบบในการบริหารจัดการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจากประชาชน และส่วนที่ 2 ผลการตรวจสอบรูปแบบในการบริหารจัดการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานของ

เทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ
ดังปรากฏรายละเอียดต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ผลการสร้างรูปแบบในการบริหารจัดการสาธารณะด้านโครงสร้าง
พื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจากประชาชน
ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis) ของการดำเนินการ
การบริหารจัดการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขต
พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ 1 มีรายละเอียดดังนี้

1. ระบบคมนาคม โดยภาพรวมแล้วปัจจัยภายในอยู่ในระดับที่มีโอกาสการพัฒนา
เพราะมีผู้บริหารเทศบาลมีวิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน
ที่กว้างไกล เพื่อรองรับการเจริญเติบโตและการท่องเที่ยวของเมืองและจังหวัด ตลอดจน
เทศบาลมีโครงข่ายการคมนาคมที่ครอบคลุมเชื่อมต่อระหว่างถนนหลัก ถนนรอง
ได้อย่างสะดวกและคล่องตัว นอกจากนี้ยังมีโอกาส ที่จะดำเนินการส่งเสริมประชาชน
ให้การสนับสนุนยุทธศาสตร์พัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานและการคมนาคม พร้อมทั้ง
ดำเนินการให้เขตเทศบาลตำบลเป็นศูนย์กลางความเจริญของจังหวัด

2. ระบบพลังงาน โดยภาพรวมแล้วปัจจัยภายในอยู่ในระดับที่มีโอกาส
การพัฒนา เพราะสำนักงานเทศบาลแห่งใหม่สามารถรองรับความเจริญเติบโตของเมือง
ในอนาคต และให้บริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทางผู้บริหารสามารถ
กำหนดนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาระบบพลังงานได้เองภายใต้กรอบของกฎหมาย พร้อมทั้ง
บุคลากรส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาในจังหวัด ทำให้มีความใกล้ชิดและเข้าใจวัฒนธรรมหรือ
ปัญหาระบบพลังงานแต่ละท้องถิ่น

3. ระบบการจัดการน้ำ โดยภาพรวมแล้วปัจจัยภายในอยู่ในระดับที่มีโอกาส
การพัฒนา เพราะประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานท้องถิ่นมากขึ้น และ
ทางเทศบาลตำบลมีการคัดสรรบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาทำงาน จึงทำให้
มีโอกาสดต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ระบบการจัดการน้ำ แม้ว่าจะมีปัจจัยภายนอก
ที่เป็นจุดอ่อน คือ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้อย และให้ความ
ร่วมมือไม่มากนัก และงบประมาณในการบริหารจัดการมีจำกัด

4. ระบบสื่อสาร โดยภาพรวมแล้วปัจจัยภายในอยู่ในระดับที่มีโอกาสการพัฒนา
เพราะผู้บริหารมีนโยบายที่ชัดเจนในการส่งเสริมและพัฒนาาระบบสื่อสาร แม้ว่าจะมี
ปัจจัยภายนอก ที่เป็นจุดอ่อน คือ ความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

5. ระบบก้ำจัดขยะ โดยภาพรวมแล้วปัจจัยภายในอยู่ในระดับที่มีโอกาสการพัฒนา เพราะเจ้าหน้าที่มีความรู้ ความชำนาญเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย แม้ว่าจะมีปัจจัยภายนอก ที่เป็นจุดอ่อน คือ งบประมาณมีจำกัดในการจัดซื้อครุภัณฑ์หรือการดำเนินการเกี่ยวกับด้านสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 2 ผลการตรวจสอบรูปแบบในการบริหารจัดการสาธารณสุขด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจากการวิเคราะห์ (Analysis) และสังเคราะห์ (Synthesis) ตลอดจนการนำมาตีความพร้อมกับสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Induction) จนได้ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสาธารณสุขด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือแต่ละด้าน ได้แก่ (1) ระบบคมนาคม เทศบาลตำบลจะต้องมีวิธีการบริหารจัดการงบประมาณให้เหมาะสมกับรายได้ของหน่วยงาน (2) ระบบพลังงาน จะต้องมีการประชาคมหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนได้ร่วมตัดสินใจ (3) ระบบการจัดการน้ำ จะต้องดำเนินการสำรวจความต้องการของประชาชน ว่าพื้นที่ใดยังขาดงานบริการด้านนี้ (4) ระบบสื่อสาร จะต้องมีการพัฒนาการบริหาร การจัดการ โดยการนำ ICT เข้ามาทดแทนหรือปรับปรุงระบบงานปัจจุบัน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และ (5) ระบบก้ำจัดขยะ การจัดการระบบก้ำจัดขยะมูลฝอยและของเสีย จะต้องพัฒนาโดยการสร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมของประชาชนต้องเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านการจัดเวทีประชาคม

3) การยืนยันรูปแบบการบริหารจัดการสาธารณสุขด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นต่อรูปแบบโดยภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($\bar{x} = 4.70$) ถ้าพิจารณารายด้าน ปรากฏว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความเป็นไปได้ ($\bar{x} = 4.89$) ด้านความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.84$) ด้านความถูกต้อง ($\bar{x} = 4.73$) และด้านอรรถประโยชน์ ($\bar{x} = 4.36$)

โดยสรุป รูปแบบการบริหารจัดการสาธารณสุขด้านโครงสร้างพื้นฐานตามความต้องการจำเป็นของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำไปใช้ได้เหมาะสม

อภิปรายผล

1. สภาพปัจจุบัน ความคาดหวังในการบริหารจัดการสาธารณสุขด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า

1) สภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการสาธารณสุขด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีสภาพที่เป็นอยู่ดีจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านระบบสื่อสาร ด้านระบบกำจัดขยะ ด้านระบบการจัดการน้ำ ด้านระบบคมนาคม และด้านระบบพลังงาน ตามลำดับ

2) ความคาดหวังต่อการบริหารจัดการสาธารณสุขด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ด้านระบบสื่อสาร อยู่ในระดับมาก ด้านระบบกำจัดขยะ อยู่ในระดับมาก ด้านระบบการจัดการน้ำ อยู่ในระดับมาก ด้านระบบพลังงาน อยู่ในระดับมาก และด้านระบบคมนาคม อยู่ในระดับมาก

3) ปัจจัยที่ส่งผลการบริหารจัดการสาธารณสุขด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านธรรมาภิบาล ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ด้านสมรรถนะขององค์กร ด้านการสนับสนุนจากการเมืองระดับชาติ ด้านแรงกดดันจากภาคประชาสังคม และด้านการสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย โดยทุกปัจจัยเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการสาธารณสุขด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลทั้งสิ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธงชัย สันติวงศ์ (2533) กล่าวถึงลักษณะของกลยุทธ์การบริหารที่ทรงประสิทธิภาพ

2. ผลการตรวจสอบรูปแบบในการบริหารจัดการสาธารณสุขด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย (1) ระบบคมนาคม เทศบาลตำบลจะต้องมีวิธีการบริหารจัดการงบประมาณให้เหมาะสมกับรายได้ของหน่วยงาน เพื่อตอบสนองกับความต้องการของประชาชนในด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะด้านการคมนาคม (2) ระบบพลังงาน จะต้องมีการประชาคมหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนได้ร่วมตัดสินใจที่จะเสนอโครงการตามที่ตนเองคิดว่าเดือดร้อนและต้องการให้พัฒนา (3) ระบบการจัดการน้ำ จะต้องดำเนินการสำรวจความต้องการของประชาชน ว่าพื้นที่ใดยังขาดงานบริการด้านนี้อยู่ จากนั้นจึงขอความอนุเคราะห์ไป

ยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (4) ระบบสื่อสาร จะต้องมีการพัฒนาการบริหาร การจัดการ โดยการนำ ICT เข้ามาทดแทนหรือปรับปรุงระบบงานปัจจุบัน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ให้เกิดบูรณาการและเอกภาพในระบบข้อมูล การวางแผน การประสานงาน การจัดสรรงบประมาณ ลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน และ (5) ระบบกำจัดขยะ การจัดการระบบกำจัดขยะมูลฝอยและของเสีย จะต้องพัฒนาโดยการสร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านการจัดเวทีประชาคม

3. การยืนยันรูปแบบการบริหารจัดการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นต่อรูปแบบโดยภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากทุกด้าน เรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม ด้านความถูกต้อง และด้านอรรถประโยชน์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการบริหารจัดการในเชิงนโยบายระดับชาติ

1.1 จากผลการศึกษาระบบการบริหารจัดการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมแล้ว ควรพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน 5 ด้าน โดยรัฐควรให้ความสนใจในนโยบายการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง โดยตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.2560 เป็นต้น ควรกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้น คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้สุทธิของรัฐบาล ในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละสามสิบห้า และในปัจจุบันพบว่า รัฐบาลจ่ายเงินอุดหนุนประมาณร้อยละ 24 เท่านั้น

1.2 รัฐควรกำหนดให้หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงกับการบริหารจัดการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จัดตั้งคณะกรรมการแกนกลาง โดยให้เพิ่มความถี่ในการตรวจสอบ นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลจากเดิมปีละครั้ง เป็นปีละ 2 ครั้ง หรือ 3 ครั้ง เพื่อให้คำแนะนำต่อการพัฒนา ปรับปรุง หรือแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นได้อย่างทันทั่วทั้ง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงการบริหารสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานตามความต้องการจำเป็นของเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.1 ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ เทศบาลตำบลควรศึกษา “รูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลของ เทศบาลตำบล ในกลุ่มเทศบาลตำบลขนาดเล็กในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมาขึ้นอย่างละเอียดแล้วนำเสนอต่าง ๆ ที่มีอยู่ในรูปแบบดังกล่าวไปดำเนินการบริหารจัดการของเทศบาลตำบล ให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2.2 ในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนและการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ ผู้บริหารจะต้องคำนึงถึง 2 ประเด็น เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสมีส่วนร่วมรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจร่วมแสดงทัศนคติหรือความคิดเห็น ประเด็น (1) เทศบาลตำบล ควรแต่งตั้งคณะทำงาน โดยให้มีการประสานงานการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และวิเคราะห์สถานภาพแห่งภารกิจ ประกอบยุทธศาสตร์การบริหารและงบประมาณอย่างจริงจัง เพื่อกำหนดกระบวนการที่เหมาะสมสำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชน (2) เพิ่มช่องทางการเข้าถึงข้อมูลและข่าวสารใดๆ อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้ประชาชนมีความเชื่อถือและมีความเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติงานของ เทศบาลตำบล และ เทศบาลตำบลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถชี้แจงหรือประกอบเหตุผลต่างๆ ได้อย่างกว้างขวางในทุกโอกาสที่สามารถปฏิบัติได้

2.3 ผู้บริหารของ เทศบาลตำบล ควรมีการกำหนดตัวชี้วัดผลการดำเนินการให้ชัดเจน มีการติดตามผลการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ จัดทำระบบการให้รางวัลระบบยกย่องชมเชย และ ระบบค่าตอบแทนตามผลงาน ฯลฯ

2.4 เทศบาลตำบล ควรปรับปรุงในด้านทรัพยากรบุคคลโดยสนับสนุนให้บุคลากรได้รับการศึกษาเพิ่มเติมนอกเหนือจากงานในหน้าที่ รวมถึงสนับสนุนให้ได้รับการศึกษาสูงขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้บุคลากรมีทัศนคติที่ดีต่อการบริหารจัดการของเทศบาลตำบล อันจะเป็นปัจจัยที่สร้างแรงจูงใจ นำไปสู่ความพึงพอใจในการทำงาน เกิดความผูกพันกับองค์กร นำไปสู่การปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพมีประสิทธิผลยิ่งขึ้น จนบรรลุเป้าประสงค์ขององค์กร

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. การวิจัยในเรื่องนี้เป็นการศึกษาเบื้องต้น เริ่มจากการสำรวจปัญหา วิเคราะห์และสังเคราะห์นำเอาปัญหาที่สำคัญไปสร้างและพัฒนาเป็นรูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผล ซึ่งรูปแบบดังกล่าวอยู่ในช่วงแรกของการศึกษารูปแบบเชิงกลยุทธ์ของเทศบาลตำบล ในอุดมคติเป็นการสร้างรูปแบบขึ้นมาตามมโนทัศน์ที่เรียกว่า

Exploratory Structure ถ้าหากในช่วงต่อไปผู้วิจัยหรือผู้สนใจได้นำรูปแบบนี้ไปใช้ภายใน 3 ปี ตามแนวทางและกำหนดเวลาที่ได้วางไว้แล้ว ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมอีกครั้งในประเด็น “การศึกษาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (Causal Relationships) ระหว่างตัวแปรคัดสรร (Selected Factors) กับประสิทธิผลการบริหารจัดการหรือดำเนินงานของเทศบาลตำบล” ในรูปของการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) หรือ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (Causal Analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เชิงโครงสร้างยืนยัน (Confirmatory Structure) ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ด้วยวิธีดังกล่าว จะทำให้ผู้สนใจทราบในเชิงลึกกว่า ผลสำเร็จหรือประสิทธิผลของ เทศบาลตำบล ดังกล่าวได้รับอิทธิพลทางตรง (Direct Effect) มาจากตัวแปรแฝง (Latent Variable) หรือตัวแปรสังเกต (Observed Variable) ตัวแปรใด หรือได้รับผลทางอ้อม (Indirect Effect) โดยส่งผ่านตัวแปรใด และตัวแปรเหล่านั้นสามารถทำนายผลสำเร็จหรือประสิทธิผลของ เทศบาลตำบล ได้มากน้อยเพียงใด ข้อค้นพบเหล่านั้นจะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ในการจัดทำนโยบายหรือปรับปรุงแผนปฏิบัติการดำเนินงานต่างๆ ของเทศบาลตำบล ให้มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษาหรือวิจัยเกี่ยวกับ เทศบาลตำบล ในรูปแบบของงานวิจัยเชิงบูรณาการ (Integrated Research) โดยหน่วยงานต่างๆ ที่สังกัด กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงสาธารณสุข ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัยร่วมกัน ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้จัดทำนโยบายกำกับ ตรวจสอบ และ ส่งเสริมให้กิจกรรม/โครงการต่างๆ ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ โดยมีเป้าหมายสำคัญคือ ให้ประชาชนในเขตบริการของเทศบาลตำบล ได้รับผลประโยชน์ตรงตามความต้องการแบบบูรณาการไปพร้อมๆ กัน

เอกสารอ้างอิง

- โกวิทย์ กังสนันท์. (2550). *จริยธรรมของการบริหารภาครัฐแนวใหม่*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Kungsananth, Kowitt. (2007). *Ethics of New Government Administration*. Bangkok: National Institute of Development Administration.
- จิตติ กิตติเลิศไพศาล. (2551). ความพึงพอใจของลูกค้าต่อการให้บริการด้านสินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สาขาอากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 46(13).

- Kittilertpaisarn, Jitti. (2008). Customer Satisfaction with Bank Loan Services. For Agriculture and Agricultural Cooperatives (BAAC) Sakon nakonn. *Journal of Graduate School Sakon Nakhon Rajabhat University*, 46(13).
- ณรงค์ เหลืองบุตรนาค และ โชติชัย เจริญงาม. (2550). การปรับปรุงการวางแผนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของ อบต. กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลในประเทศไทย. *วารสาร Asia-Pacific Journal of Science and Technology*, 12(3), 357-367.
- Thongsuban, Narong and Charoenngam, Chotchai. (2007). Improvement of planning for infrastructure development of Sub District Administrative Organization in Thailand. *Journal of Science and Technology*, 12(3), 357-367.
- พลภัทร ช่างสากล. (2558). รูปแบบการพัฒนาประสิทธิผลการดำเนินงานของเทศบาลตำบล ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 4(1).
- Changsakol, Pholaphat. (2015). Model of development effectiveness of Tambon Municipality In the northeast. *Journal of Social Psychology*, 4(1).
- สัญญา เคนาภูมิ. (2558). "การสร้างกรอบแนวคิดแนวคิดการวิจัยโดยใช้ทฤษฎีพื้นฐาน". *วารสารการวิจัยและพัฒนาของ VRU*, 10(3).
- Kenaphoom, Sanya. (2015). "The research Conceptual Framework Establishment by the Grounded Theory". *VRU Research and Development Journal*, 10(3).
- ธงชัย สันติวงศ์. (2533). *การจัดการบุคลากร*. กรุงเทพฯ: ประเทศไทยวัฒนาพานิชย์.
- Suntiwong, Thongchai. (1990). *Personnel management*. Bangkok: Thailand Watana Panich Press.